

Broj: I-OP-1-376/13
Dana: 4. oktobra 2013.
NOVI SAD

Na osnovu alineje 2. stava 1. člana 33. Pokrajinske skupštinske odluke o Pokrajinskom ombudsmanu ("Službeni list AP Vojvodine", br. 23/2002, 5/2004, 16/2005 i 18/2009-promena naziva akta) Pokrajinski ombudsman u postupku pokrenutom po predstavi J. B. iz S., Opštinskoj upravi Opštine Bač daje sledeće

MIŠLJENJE

Opštinska uprava Opštine Bač učinila je nepravilnost u radu jer nije overila dokument sačinjen na slovačkom jeziku i pismu iako je slovački jezik i pismo u službenoj upotrebi na teritoriji Opštine Bač.

Navedena nepravilnost predstavlja povredu prava na službenu upotrebu jezika i pisama nacionalnih manjina koje je garantovano Ustavom Republike Srbije, Zakonom o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina i Zakonom o službenoj upotrebi jezika i pisama.

Radi otklanjanja utvrđenih nepravilnosti, Pokrajinski ombudsman upućuje Opštinskoj upravi Opštine Bač sledeću

PREPORUKU

Opštinska uprava Opštine Bač obezbediće ravnopravnu upotrebu svih jezika i pisama koji su u službenoj upotrebi na teritoriji Opštine Bač.

Opštinska uprava Opštine Bač obavestiće o preduzetim merama Pokrajinskog ombudsmana u roku od 15 dana od dana prijema ove preporuke, u skladu sa članom 33. Pokrajinske skupštinske odluke o Pokrajinskom ombudsmanu.

Ova preporuka objaviće se na internet prezentaciji Pokrajinskog ombudsmana po uručenju Opštinskoj upravi Opštine Bač.

OBRAZLOŽENJE

Pokrajinskom ombudsmanu predstavku je podneo J. B. iz S. u kojoj je naveo da je Opštinska uprava Opštine Bač odbila da overi dokument sastavljen na slovačkom jeziku i pismu, sa obrazloženjem da je neophodno da dokument prethodno prevede na srpski jezik sudski tumač kako bi mogla izvršiti overa. Navedeno postupanje

službenika Opštine Bač podnosilac predstavke smatra nepravilnim s obzirom na to da je na teritoriji Opštine Bač u službenoj upotrebi i slovački jezik i pismo.

Radi pravilnog utvrđenja činjeničnog stanja Pokrajinski ombudsman obratio se načelniku Opštinske uprave Opštine Bač da se izjasni o navodima predstavke, a posebno na okolnost da li je u okviru Opštinske uprave organizovana prevodilačka služba s obzirom na to da su u Opštini pored srpskog u službenoj upotrebi slovački i mađarski jezik i njihova pisma, te da li se i na koji način u Opštini vrši overa isprava sastavljenih na jezicima nacionalnih manjina koji su u službenoj upotrebi u opštini.

U izjašnjenju načelnika Opštinske uprave Opštine Bač br. 020-1-44/2013-IV-01 od 3. jula 2013. godine navodi se da opštinska uprava nema zaposlene prevodioce za slovački jezik, odnosno da pri opštinskoj upravi nije organizovana prevodilačka služba. Nadalje se ističe da opštinska uprava ne vrši overu isprava sastavljenih na slovačkom jeziku bez prethodnog prevođenja istih na srpski jezik jer bez adekvatnog prevoda zaposleni ne mogu da znaju šta u navedenim ispravama piše.

Podnosilac predstavke u podnesku primljenom 2. septembra 2013. godine navodi da u Opštini Bač ne postoji mogućnost verbalne kao ni pismene komunikacije na slovačkom jeziku sa zaposlenima na prijemnim šalterima opštinske uprave jer isti ne poznaju slovački jezik te da opština nema zaposleno nijedno lice koje je u mogućnosti da sastavi dokument na slovačkom jeziku ili drugom jeziku nacionalne manjine koji je u službenoj upotrebi u opštini. Podnosilac predstavke takođe ističe da prilikom podnošenja zahteva za izdavanje raznih dokumenata ne postoji mogućnost da se stranke izjasne da eventualno žele da im se traženi dokument izda na jeziku nacionalne manjine koji je u službenoj upotrebi, a na šta pripadnici nacionalne manjine imaju pravo prema Zakonu o službenoj upotrebi jezika i pisama te da su pripadnici slovačke nacionalne manjine primorani da dokumenta sastavljena na slovačkom jeziku i pismu overavaju u Opštini Bački Petrovac.

Članom 79. Ustava Republike Srbije ("Sl. glasnik RS", broj 98/2006) propisano je da pripadnici nacionalnih manjina imaju pravo: na izražavanje, čuvanje, negovanje, razvijanje i javno izražavanje nacionalne, etničke, kulturne i verske posebnosti; na upotrebu svojih simbola na javnim mestima; na korišćenje svog jezika i pisma; da u sredinama gde čine značajnu populaciju, državni organi, organizacije kojima su poverena javna ovlašćenja, organi autonomnih pokrajina i jedinica lokalne samouprave vode postupak i na njihovom jeziku; na školovanje na svom jeziku u državnim ustanovama i ustanovama autonomnih pokrajina; na osnivanje privatnih obrazovnih ustanova; da na svome jeziku koriste svoje ime i prezime; da u sredinama gde čine značajnu populaciju, tradicionalni lokalni nazivi, imena ulica, naselja i topografske oznake budu ispisane i na njihovom jeziku; na potpuno, blagovremeno i nepristrasno obaveštavanje na svom jeziku, uključujući i pravo na izražavanje, primanje, slanje i razmenu obaveštenja i ideja; na osnivanje sopstvenih sredstava javnog obaveštavanja, u skladu sa zakonom.

Zakonom o ratifikaciji evropske povelje o regionalnim ili manjinskim jezicima („Sl. list SCG-međunarodni ugovori“, br. 18/2005) Republika Srbija se obavezala da obezbedi da oni koji koriste regionalne ili manjinske jezike mogu punovažno da podnose dokumente na ovim jezicima (član 10. stav 1. tačka 5.) kao i da omogućiti onima koji koriste regionalne ili manjinske jezike da podnesu zahteve na ovim jezicima. Prilikom predaje

ratifikacionog instrumenta data je izjava da se prihvaćene odredbe Evropske povelje o regionalnim ili manjinskim jezicima primenjuju za 10 manjinskih jezika među kojima je i slovački jezik. Takođe, precizirano je da se termin „teritorija u kojoj su regionalni ili manjinski jezici u upotrebi“ odnosi na područja u kojima su regionalni ili manjinski jezici u službenoj upotrebi u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom.

Članom 3 Zakona o službenoj upotrebi jezika i pisama („Sl. glasnik RS“, br. 45/91, 53/93, 67/93, 48/94, 101/2005 - dr. zakon i 30/2010) propisano je da se službenom upotrebom jezika i pisama smatra naročito upotreba jezika i pisama u: 1) usmenom i pismenom opštenju organa i organizacija međusobno, kao i sa strankama, odnosno građanima; 2) vođenju postupka za ostvarivanje i zaštitu prava, dužnosti i odgovornosti građana; 3) vođenju propisanih evidencija od strane opštinskih organa i organizacija koje vrše javna ovlašćenja na teritoriji opštine; 4) izdavanju javnih isprava, kao i drugih isprava koje su od interesa za ostvarivanje zakonom utvrđenih prava građana; 5) ostvarivanju prava, dužnosti i odgovornosti radnika iz rada ili po osnovu rada. Nadalje, u članu 11. stav 3. Zakon propisuje da službena upotreba jezika nacionalnih manjina podrazumeva naročito: korišćenje jezika nacionalnih manjina u upravnom i sudskom postupku i vođenje upravnog postupka i sudskog postupka na jeziku nacionalne manjine; upotrebu jezika nacionalne manjine u komunikaciji organa sa javnim ovlašćenjima sa građanima; izdavanje javnih isprava i vođenje službenih evidencija i zbirki ličnih podataka na jezicima nacionalnih manjina i prihvatanje tih isprava na tim jezicima kao punovažnih; upotrebu jezika nacionalnih manjina na glasačkim listićima i biračkom materijalu; upotrebu jezika nacionalnih manjina u radu predstavničkih tela.

Odredbu iste sadržine sadrži i Zakon o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina („Sl. list SRJ“, br. 11/2002, „Sl. list SCG“, br. 1/2003-Ustavna povelja i „Sl. glasnik RS“, br. 72/2009-dr. zakon).

Zakonom o overavanju potpisa, rukopisa i prepisa („Sl. glasnik RS“, br. 39/93) propisano je da ako službeno lice koje obavlja overu ne razume jezik na kome je isprava napisana odrediće da ispravu prevede sudski tumač. Ako je isprava bila prevedena, u potvrdi o overi to će se navesti.

Članom 21 Zakona o službenoj upotrebi jezika i pisama propisano je da sredstva potrebna za ostvarivanje službene upotrebe jezika i pisama obezbeđuju organi, odnosno organizacije u kojima se ostvaruju prava i obaveze utvrđeni tim zakonom.

Statutom Opštine Bač propisano je da su u Opštini pored srpskog jezika i ćiriličkog pisma u službenoj upotrebi mađarski i slovački jezik i njihova pisma. Podrazumeva se da u opštinskoj upravi na čijoj je teritoriji u službenoj upotrebi jezik i pismo nacionalne manjine postoji zaposleno lice koje vlada tim jezikom za potrebe komunikacije sa strankama na jeziku nacionalne manjine.

Imajući u vidu da je na teritoriji Opštine Bač u službenoj upotrebi slovački jezik i pismo, opština je dužna da obezbedi zainteresovanim strankama da komuniciraju, usmeno i pismeno, sa organima opštine na slovačkom jeziku kao i da pred tim organima mogu da ostvaruju svoja prava upotrebljavajući slovački jezik.

U slučaju kada lice koje vrši overu dokumenta ne poznaje jezik na kom je isti sačinjen i ako nema drugog zaposlenog u organima opštinske uprave koji poznaje u dovoljnoj meri jezik i pismo nacionalne manjine, potrebno je da se dokument prevede od strane sudskog tumača o trošku organa.

Na osnovu utvrđenih činjenica Pokrajinski ombudsman je zauzeo stav da su nadležni organi Opštine Bač učinili nepravilnost u radu, te je odlučio da uputi preporuku da isti uočenu nepravilnost otklone i da o preduzetim merama obaveste Pokrajinskog ombudsmana u roku od 15 dana od dana prijema ove preporuke.

**ZAMENICA POKRAJINSKOG OMBUDSMANA ZA
ZAŠTITU PRAVA NACIONALNIH MANJINA**

Eva Vukašinić